

4.ročník prvej časti I. stupňa

Pracovný list

1. Výrazové prostriedky v hudbe

Každé umenie má svoje špecifické vyjadrovacie prostriedky, v hudbe tomu hovoríme **výrazové prostriedky**. Patria sem:

rytmus, melódia, harmónia, tempo, dynamika, farba.

Postupne sa o nich dozviete viac, tento raz o rytme a melódii.

Rytmus:

- hudba prebieha v čase, môžeme pri nej kráčať, tancovať, pochodovať,...
- ide o striedanie tónov, ktoré majú rôznu dĺžku, sú prízvučné a neprízvučné
- podľa rytmu rozoznávame druh a aj charakter skladby
- aj ľudský dych a tlkot srdca majú svoj rytmus 😊

Úloha: Vypočuj si skladbu BOLERO - M.Ravel
(kde je typický opakujúci sa rytmický motív)

Melódia:

- Vzniká spájaním tónov rôznej výšky a dĺžky
- je to to, čo si zapamätáme pri počúvaní piesne, skladby a potom si pospevujeme
- býva väčšinou so sprievodom
- v období stredoveku (pribl. 6.-12.stor.) boli melódie bez sprievodu, spievali sa v kostoloch a kláštoroch a mohli ich spievať len muži- mnísi (gregoriánsky chorál)

🎵 **ÚLOHA:** vypočuj si ukážku gregoriánskeho chorálu [gregorian](#) (stlač ctrl a klikni na farebný text)

Ukážka zápisu gregoriánskeho chorálu
z obdobia stredoveku

The image shows a musical score for a Gregorian chant. It consists of three staves of music with lyrics written below. The first staff begins with a large 'S' and the lyrics 'U-per flúmi-na *Baby-'. The second staff continues with 'ló-nis, il-lic sé-di-mus, et flé-vi-'. The third staff ends with 'mus, dum re-corda-ré-mur tu-i,'. The notation includes various note values and rests, typical of Gregorian chant notation.

2. Opakovanie durových stupníc

Napíš stupnicu Es dur, kvintakord a obraty. (3 b)

Napíš stupnicu A dur, kvintakord a obraty. (3 #)

3. Opakovanie nôt

Precvič si noty v G (husľovom) kľúči:

g² g^{es1} h^{is2} c² f^{is1} h^{es1} c^{is1} a² a^{s1} d^{is2} d¹ c³

Precvič si noty v F (basovom) kľúči:

C c^{is} G g^{es} H h^{is} d^{es} D^{is} A^s a e^s c¹

ÚLOHA:

1. Koľko výrazových prostriedkov má hudba? _____
2. Vymenuj ich: _____

3. Ktorý z výrazových prostriedkov nám pomáha určiť druh a charakter skladby?

4. Ktorý z výrazových prostriedkov sa skladá z tónov rôznej výšky a dĺžky?

5. Kto mohol spievať gregoriánsky chorál v stredoveku? _____
6. Kde sa spieval? _____